

VÄRDEBESKRIVNING

Område av riksintresse för naturvård i Blekinge län

Datum: 2023-03-17

Områdesnummer: NRO 10 022

Områdesnamn: Långemåla-Bökegöl-Danskefly

Kartblad: Karlskrona 3F NO, Lessebo 4F SO

Areal: 736 ha

Naturgeografisk region: 9. Blekinges sprickdalsterräng och ekskogsområde, 12 a. Sydöstra Smålands skog- och sjörika slättområde

Kust/havsregion: -

Regionindelning för sjöar och vattendrag: 80. Lyckebyån

Agrara kulturlandskapsregioner: 2. Sydsvenska odlingsbygderna och 5. Sydsvenska höglandets skogsbygder.

Landskapsformer: Slätt med relativ höjd lägre än 20 m.

Riksvärde:

Odlingslandskap	Naturbetesmark	Flora
		Betad skog
	Äng	Flora
Bevuxen sjö	Fauna	
Sumpskog		
Myrkomplex		
Medelrikt topogent kärr	Flora	

Värdebeskrivning: Området som består av 4 skilda delar berör flera byar. Odlingslandskapet är ålderdomligt präglad och representativt för skogsbygden. Det innehåller en koncentration av artrika ängar och naturbetesmarker som är unik för regionen. Ängarna och hagarna hyser också hyser rödlistade arter. Hallasjön vid Långemåla är en sänkt och delvis beteshävdad sjö. Den har också ett betydande värde som våtmark (bevuxen sjö) och som fågellokal.

Huvudkriterier: A, C, D

Stödkriterier: Storlek, Mångformighet, Kontinuitet, Representativitet, Raritet, Särprägel

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt jordbruk med åkerbruk naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna ängar och naturbetesmarker bör ske.

Områdets värden kan påverkas negativt av minskad eller upphörd jordbruks/betesdrift, skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, igenväxning, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikningar, täkt, schaktning, deponering, luftledning, vägdragningar samt skogsavverkning.

Bevarandet av våtmarkernas värde kräver att deras hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt.

Säkerställande: -

Områdets huvuddrag: Riksobjektet består av fyra geografiskt skilda delområden som beskrivs var för sig. De byar som berörs är Långemåla, Brändahall, Kopparemåla, Kallgårdsmåla, Granemåla, Bökegöl och Danskefly.

Långemåla-Brändahall-Kopparemåla

Ett relativt flackt kulturlandskap som i främst Långemåla har traditionell och välbevarad prägel. De största värdena är knutna till naturbetesmarkerna, t ex öppen hagmark, sötvattenstrandäng, ekhage, blandlövhage och betad skog. Särskilt karaktäristiskt är den ovanligt stora förekomsten av odlingsrösen i de gamla åkerytorna. I området finns också mossodlingar som hävdas genom maskinell slätter. De betade maderna utgörs av gammal sjöbotten vid den sänkta Hallasjön. Gamla lador i nära anslutning till maderna vittnar om tidigare ängsbruk. Bland förekommande vegetationstyper märks rödvenhed, gräs/lågstarräng och högstarräng. Växtsamhällena är delvis art- och individrika med arter som *kattfot*, *jungfru Marie nycklar*, *solvända*, *korskovall*, *sandmaskros* och *vanlig nattviol*.

Den sänkta Hallasjön, som genomflyts av Lyckebyåns huvudfåra, är grund och mycket vegetationsrik (delvis bevuxen sjö). Häckfågelfaunan är artrik och innehåller bl a *vattenrall* (flera par), *häger*, *grågås* och sannolikt *trana*. Sjön är också en viktig rastplats för *sångsvan*.

Delområdets sydligaste del, tillhörande Kopparemåla 1:5, uppvisar ett representativt, välbevarat och småkuperat odlingslandskap. Inom fastigheten finns små åkertegar på vilka råg odlades så sent som omkring 1990. Mellan åkrarna går smala sammanhängande betesstråk med bl a *kattfot* och *darrgräs*. Även en mindre andel betad utmarksskog ingår.

Långemåla NV

På fastigheten Långemåla 1:28, NV om Långemåla by, finns en välbevarad torpmiljö. I anslutning till torpet ligger en ca 1 ha stor äng som slätterhävdats till helt nyligen.

Kallgårdsmåla-Granemåla-Bökegöl

Kallgårdsmåla uppvisar ett representativt odlingslandskap med röserika små åkrar och hackslåtterytor, samt blandlövhagar. Bland växtsamhällena dominerar rödvenhed. De bitvis art- och individrika växtsamhällena innehåller arter som *backnejlika*, *kattfot*, *brudsporre*, *solvända*, *ängsskallra* och *jungfru Marie nycklar*.

Granemåla har ett representativt och välbevarat kulturlandskap med hackslätteräng, björkhage, ekhage, blandlövhage, annan träd- och buskbärande hagmark samt betad skog. De art- och individrika växtsamhällena innehåller bland annat *brudsporre*, *jungfru Marie nycklar* och *grönvit nattviol* samt ovanligt stora förekomster av *slåttergubbe* *slåtterfibbla* och *stortimjan*.

Även den angränsande byn Bökegöl har bibehållit mycket av sin ålderdomliga prägel. På fastigheten Bökegöl 1:9 förekom lieslätter in på 1960-talet. Liksom i Granemåla lever ett stort antal ängsarter kvar, bl a *rödklint*, *slåttergubbe*, *slåtterfibbla* och *svinrot*. Hamling av ett antal askar nära gården sker alltjämt.

Danskefly

I det östra delområdet, Danskefly, finns ett småkuperat kulturlandskap med representativ och välbevarad prägel. Liksom inom övriga delområden finns en mosaik av betade f d ängar, åkrar samt betesmarker. Naturbetesmarkerna utgörs av blandlövhage, annan träd- och buskbärande hagmark och betad skog. Vanliga vegetationstyper är rödvenhed och ljunghed. De art- och individrika växtsamhällena innehåller arter som *brudsporre*, *kattfot*, *solvända*, *slåttergubbe*, *granspira* och *ängsskära*.

Den östligaste delen, gränsande till Kalmar län, utgörs av ett våtmarkskomplex med fuktängar, kärr och små tallmossar. Kärrret, som delvis ingår i hagmark, är medelrikt med artrik kärlväxtflora, bl a stor förekomst av *jungfru Marie nycklar*.

Anmärkningar: Merparten av området ingår i länets bevarandeplan för odlingslandskapet (obj nr 80-25, 80-26, 80-27, 80-28, 80-29, 80-30) samt i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (obj nr K8004, 80-59, 80-62, 80-64, 80-119, 80-121). Området innehåller 21 ängs- och hagmarker som beskrivits och värdeklassats i ängs- och hagmarksinventeringen. 3 våtmarks-områden ingår i VMI, däribland våtmarkskomplexet i Danskefly som är av klass 1.

Referenser:

Länsstyrelsen i Blekinge län, 1996. Odlingslandskapet i Blekinge - bevarandeplan.

Länsstyrelsen i Blekinge län, 1993. Ängar och hagar i Blekinge.

Naturvårdsverket, 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet.

Länsstyrelsen i Blekinge län, 1994. Våtmarker i Blekinge.